X
Cladiri bisericesti ale epocei

Ceva din acest avant in cladire si tipar se pastreaza si mai tarziu in Tara-Romaneasca, urmand pana catre sfarsitul veacului traditia slavona introdusa din nou prin fapta Craiovestilor. Mircea Ciobanul a dat Bucurestilor de peste Dambovita biserica zisa a Curtii Domnesti, biserica pastrata inca, - impreuna cu amintirea celui d'intaiu ctitor si a fiilorlui, intre cari Petru-Voda, care a domnit pana la 1568,-dupa multe si mari prefaceri. Fiul celuilalt Mircea, al lui Mihnea, Alexandru, ajungand Domn dupa acest Petru, zideste, la 1577, biserica din Bucuresti, care, dupa ce a primit trupul lui,- marmantul s'a distrus in vremi mai noua-, ale copiilor lui si al lui Vlad, fiul lui Mihnea-Voda si nepotul de fiu al celui d'intaiu ctitor, s'a chemat biserica Radu-Voda, fiind refacuta de Radu, fiul lui Mihnea. La sfarsitul veacului, Mihai Vitezul inalta biserica noua de piatra pe locul unde fusese din vechiu lacasul de inchinare de langa cetatea Dambovitei, Scaunul Domnesc al Bucurestilor de odinioara.

In cealalta resedinta, a Targovistii, facu o biserica domneasca a Curtii, langa casele de locuinta pe care le cladi, fiul lui Patrascu-cel-Bun si nepotul de fiu al lui Radu Paisie, Petru Cercel, la 1583-5; cladirea se pastreaza intr'o desavarsita prefacere din veacul al XVIII-lea. Patrascu insusi, care muri la Ramnic, unde nu era inca locuinta de episcop, dadu acestui oras, pe la 1557, biserica Sf. Paraschive. Trebuie sa banuim si o biserica episcopala in Buzau, de si la Episcopia de astazi se pomeneste numai zidirea ei de catre Matei Basarab.

Campulungul, in sfarsit, vechiul Scaun domnesc, capata de la vaduva lui Mircea Ciobanul, Chiajna, fiica lui Petru Rares, biserica domneasca a Sf. Nicolae, azi cu totul prefacuta, iar de la particulari bisericuta din Subesti si o alta in marginea targului, cu piatra de mormant a unui boierinas de la 1557-8.

Manastirile Plumbuita, Aninoasa si Tytana, in sfarsit, amintesc cea d'intaiu pe Alexandru-Voda, celelalte doua pe Mihnea, care a pus la Tutana ca ispravnic pe Banul Mihai, viitorul Mihai Viteazul. Surpatele din Valcea a fost, in forma d'intaiu, o ctitorie a Buzestilor. Si Gorgota, refacuta supt Radu Mihnea, e din aceiasi epoca, precum si biserica, acum daramata cu totul, din Bucsani, de care e legat numele lui Badea Clucerul, ctitor si la manastirea damboviteana Cobia din 1471-2 – unde este si Mihai Vitezul-, si biserica din Cornatel a Vornicului Vintila din 1596; in sfarsit, manastirea Panaghia a lui Udrea Baleanu.

Dintre boierii acestui timp, Buzestii isi fac necropola lor la Caluiu; Golestii, alt neam mare de boieri, care a dat pe puternicul Ivascu si pe viteazul Albu, isi inalta manastirea lor la Vieros langa Pitesti, in 1572-3: Albu, cazut in lupta cu Moldovenii, e si ingropat aici, intr-un mormant deopotriva cu cele domnesti. Dobrus, Marele-Postelnic al lui Mircea Ciobanul, zideste in Valcea manastirea numita dupa dansul Dobrusa. Stepan, Banul cel Mare al Craiovei, ocrotitorul lui Petru-Voda, fiul bicisnic al lui Mircea, are si el mandria de a-si face manastire si necropola; Bucovatul cel vechiu, lucret din acelasi material si in acelasi chip cu paraclisul din Cozia si alte biserici tipice ale lui Radu Paisie, a cuprins oasele lui si ale neamului lui, care, precum dovedeste numele fiului lui Stipan, Parvu, trebuie pus in legatura cu vechii si marii Craiovesti. Fata de manastirile domnesti,

putine si mari, ale Moldovei strans unite supt mana Domnului, Tara-Romaneasca aduce manastirile multe si mici, in numarul carora se vadeste puterea unei boierimi care a scapat din puterea Domnului si iea pentru sine, supt toate raporturile, viata deosebitelor Tinuturi.